

מבשר טוב

ס"ג

פרשת שמיני – החודש

תשס"ג לפ"ק

לוגאנו יצ"ו

התחדשות הבריאה מכח המשכן

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל

א

צ"ב בענין יום השמיני ומיתת נדב ואביהוא

ידועים דברי המהר"ל זצלה"ה (הובא לעיל יו"ד דהנוע"א ז"ע), שמספר שמונה מורה תמיד על היציאה מדרך הטבע. ואף בכאן הייתה הקמת המשכן מחוץ לדרך הטבע. וכבר נתבאר בדברנו שם בדרך אחד, ועתה נראה בפנים אחרות.

ולהלן (י, א-ב): "וַיִּקְחוּ בְנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶמְתּוֹ וַיָּתְנוּ בָהֶן אֵשׁ וַיִּשְׂימוּ עָלֶיהָ קִטְרֹת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֲתֶם. וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'".

וכבר תמהו בספרים בענין חטאם של נדב ואביהוא, שהיו אנשים גדולים ביותר כמו שהביא רש"י ז"ל להלן (פסוק ג): "א"ל משה לאהרן, אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך (ת"כ וי"ר)" ע"כ. וכיצד זה יתכן באלו הגדולים ממה שאהרן שתבוא התקלה על ידם ויקריבו אש זרה אשר לא צוה ה' וצ"ב.

ורואים שהעונש של שריפה לא ה' ממש סתם עונש על עבירה חמורה שמיתתה בשרפה, שהרי בפסוק נאמר "ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה'". ובמשנה סנהדרין (פ"ו מ"ג) על הרוגי ב"ד אין אבליים, הרי שלא ה' סתם עונש שריפה והוא ראייה ברורה.

ב

חדושים הנעשים בבריאה

והנראה בעזוהשי"ת, הנה מצינו הרבה חידושים שנעשו בעולם ובבריאה. וכענין שכתב בספה"ק עבודת ישראל (לשבועות) בפירוש הכתוב (שמות יט) "בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארמ"צ ביום הזה באו מדבר סיני". ופירש 'בחודש השלישי', בחידוש השלישי שנתחדש העולם. כי מתחילה בעת הבריאה נתחדש ונברא העולם, ואחר כך בעת יצי"מ היה החידוש השני של העולם, ובעת מתן תורה היה החידוש השלישי עי"ש.

א

ויסוד הדברים ששייך שיתהוו חדושים ואפילו שינויים לטובה אחר בריאת העולם, מלשון הפסוק (בראשית ב, ג) "אֶשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת", הרי שברא אלקים "לעשות", שבנ"א יעשו ויגמרו הבריאה בבחינה זכה יותר, ואם אדה"ר לא היה חוטא ונכנס לשבת היה היום גורם בבריאה בחינת יום שכולו שבת. וגם הבריאה הייתה משתנה לטובה כעין לעת"ל דהרי אינו דומה פניו בחול כמו שבת, כמ"ש חז"ל, ובודאי גם ע"י בני" תשתנה כל הבריאה לעת"ל כמו שצריך ביום שכולו שבת. ובנ"י כעת שעוברים הגלות ויסורי הגלות מזככים הבריאה של לעת"ל אך אינו ניכר כ"כ כעת.

ובדרשות חת"ס כ' שמה שלומדים כעת מתאסף בעולמות העליונים עד בחינה שיפרוץ ויאיר "אור חדש על ציון תאיר" כאשר אנו מתפללים, והאור הזה יעשה כל הבריאה ויושביה לטובה וכו' עי"ש. וצ"ל דהוא ע"י התוה"ק שלומדים בגלות ומתאסף ומתרבה בעולמות העליונים, הם הם אור של תורה ותורה אור יאיר הבריאה וישרוף הרע מן העולם, ואצל בני ישראל שורף ואינו מכלה, כדאיתא בחז"ל סוף חגיגה (דף כז ע"א), ויתם השי"ת שנזכה לזה.

ואפילו בזה"ז כ' בסה"ק נו"א פר' בהר (ד"ה או) שמה שצדיקים יכולים לבטל גזירות רעות, הוא ע"י חדו"ת מחדשים העולם שבזה העולם לא נגזרה גזירה. ועי' מ"ש בפר' כי תצא. והיינו משום שע"י התוה"ק נברא העולם שהקב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, ולכן ע"י לימוד תוה"ק אפשר לצדיקים כבר כעת לחדש העולם.

והנה חידושים אלו שנעשו בעולם היו לטובה כמובן. והאומנם מצינו כמו כן גם חידושים לרעה שנעשו בעולם, כענין שנעשה בדור אנוש ובדור המבול ובדור הפלגה ודומיהם, שנעשו שינויים גדולים בעולם. כענין הימים שנתרבו בעולם כאשר מתחילת הבריאה היה רוב העולם יבשה ולא ים, ונשתנה אחר כך כשחטאו בדור אנוש "שעלה אוקיינוס והציף שלישי העולם" (רש"י בראשית ו, ד).

וכן אחר המבול היה עולם חדש, כמבואר במדרש (בראשית רבה פרשה לד, פסקה יא): "דאמר ר' יצחק אחת למ' שנה היו זורעים, ומהלכין מסוף העולם ועד סופו לשעה קלה, ומתלישין ארזי לבנון בהליכתן, והיו אריות ונמרים חשובים בעיניהם כנימה בבשרו. הא כיצד, היה להם אויר יפה כמן הפסח ועד העצרת כו". ולאחר שיצא נח מן התיבה "ראה עולם חדש", כדאיתא במד' (שם ל, ח). והיינו שנתחדש העולם לגריעותא, ונתנו בו ארבע תקופות השנה, ונצרכו לזרוע בכל שנה וכו', שכל איכות הבריאה נפחתה.

הכלל העולה, הבריאה והעולם מתחדשים ומשתנים בכל מיני תקופות וגורמים שונים הן לטוב והן למוטב. ואיכות החידוש גם כן משתנה כפי הענין, לפעמים ניכר ובולט מאד החידוש, כמו שהיה השינוי בעולם בין לפני המבול לאחרי וכיוצא, ולפעמים הוא ניכר ובולט פחות בעולם.

ויסוד זה יהי' לטובה לעת"ל שאנשים והעולם עוד יותר ממה שהי' לפני חטא אדה"ר ואנשי דור הפלגה ודוק. כמו שיתבאר לקמן בעזיה"ת.

ג

המשכן יש בו כל העולם שמשפר ומחדש איכות העולם

והנה ידוע מפי ספרים וסופרים חכמי האמת, שהמשכן כלל בתוכו כל העולם כולו. כמו שהאריכו בזה הרבה בספרים [עי' ברבנו בחיי (פרשת תרומה), ובאלשיך (שם), ובשלה"ק בכ"מ, וזל"ק בתורה אור (תרומה), ב בתוה"ד]: "כדברי רבותינו ז"ל ודברי המחברים, כי כולם הסכימו כי המשכן הוא תבנית העולמות והשתלשלותם וכו'". ועי"ש עוד בפרשת תצוה (א), ובשער האותיות (אות ק, קדושה ה) ועוד].

וביאור ענין זה, כי מכח המשכן משתפר איכות העולם כולו הכלול במשכן, ובהשפעתו נשמרת ומשתפרת איכותה של כל הבריאה כולה. בהיות השראת השכינה בתחתונים מתרבה הברכה בעולם. כאשר העולם מטבעו יורד ויורד, כי מתחילה היו בעולם גיבורי ענק אנשי מידות וכו', ובמשך הדורות נחלשת איכות הבריאה כידוע. - ובכך היא תועלת המשכן לכל העולם הכלול בו, לשפר איכותו ולחדשו לטובה.

וראיה בדבר, ממשנה מפורשת במסכת סוטה (דף מח ע"א): "משחרב בית המקדש בטל השמיר, ונופת צופים, ופסקו אנשי אמנה מישראל, שנאמר הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו'. רבן שמעון בן גמליאל אומר העיד ר' יהושע,

מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קללה, ולא ירד הטל לברכה, וניטל טעם הפירות. ר' יוסי אומר אף ניטל שומן הפירות, ר' שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את (הטעם ואת) הריח, המעשרות נטלו את שומן הדגן וכו' ע"כ.

הרי לפנינו הרבה חידושים שנשתנה באיכות העולם עם חורבנו של ביהמ"ק, - שאינם קשורים כלל ישירות למקדש, כענין ביטול הנופת צופים (עי"ש מט ע"א), והקללות המתרבות, והטל לברכה, וטעם הפירות, ושומן הפירות וכו', כל אלו רומזים לאיכות הבריאה כולה שתלויה ועומדת בברכתו של מקדש. ולא בכדי אמרו חכמים (ויקרא רבה פרשה א פסקה יא): "אילו היו או"ה יודעים מה אוהל מועד יפה להן היו מקיפין אותו אהליות וקסטריות". כי ברכתו של כל העולם כולו אף של אוה"ע תלויה בו, אף בעצם הגשמיות. וכענין שאמרו (כתובות דף י ע"ב) "אמר רבי אלעזר מזבח מזיח ומזין מחבב מכפר" ע"ש.

וכמבואר לזקני ביהמ"ק תו"א, היינו שאם ההשפעה הרו"ג הייתה דרך ביהמ"ק הי' "כולו" טוב בלא תערובת טו"ר משא"כ בחורבן ביהמ"ק. וכתב (שבת חוה"מ סוכות) שאף בזמן הזה ההשפעה שבאה משורש הצדיקים אין בה תערובת טו"ר, כמו מהשפעה שבאה ממזל. וזל"ק: "ונמצא בספרו של הה"ק מלובלין זצלה"ה, שיש שני מיני השפעות בעולם, ההשפעה אחת שבאה על ידי תפלת הצדיקים - זאת נובע ממקור ורצון העליון, ממקור ושורש דכל השפעות, ששם נכלל השפעה מבני חיי ומזונא, וכל הצורך לעולם. אבל הבא מעולם העשייה מכח המזל, הוא דבר נפרד כל אחד בפני עצמו. והשפעה האחד הוא זך, בלתי תערובת שום רע ח"ו. והשפעה הב', הבא על פי מזל, הוא ממקום נמוך, היינו: מעולם עשייה, ובתוכה מעורב טוב ורע. ובזה יש מלחמה כבידה, לבחור בטוב ולמאוס ברע המעורב. עד כאן דבריו" עכ"ל"ק ע"ש.

וק"ו שהשפעות ביהמ"ק הי' זך ונקי וטהור בלא רע כלל והשפיע גם על בני"א האוכלים לטובה, כעין שכתבו התוס' בב"ב באכילת קדשים ודו"ק ואכמ"ל"ב.

כי תכלית בנינו של משכן שאמה"כ (שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", הוא להביא ברכת ה' בעולם הזה התחתון, ולהאיר בכל הבריאה אור אין סוף ב"ה, עד כדי כך שאפילו בגשמיות ועביות העולם יכירו אורו ית', ומכל הבריאה יכירו וידעו לאמר שמע ישראל ה"א ה"א, לדעת כי אין עוד מלבדו ב"ה, שזו תכלית ההשפעה הבאה מכח המשכן, ומתפשטת בכל העולם כולו.

ד

לעתיד לבוא לא תהיה הגבלת הזמן

והנה ייסד לנו זקני הקדוש זצוקללה"ה בדברי בינה על הגדה של פסח, וזל"ק: "יכול מר"ח תלמוד לומר ביום ההוא וכו', אלא בשעה שמצה ומרור וכו'. אבל לעתיד לבוא לא נהי' עומדים תחת הזמן, ואז נהיה יכולים לקיים המצוות בכל עת ובכל רגע. ויהי' אותו ההתעוררות של כל המצות, וגם יוכל להרגיש קדושת המצוה בכל עת ובכל רגע".

"והראיה שכבר היה לעולמים המדריגה הזו, שאהרן הכהן הגדול הי' יכול לבוא בכל יום לעשות העבודה כמו ביום הכיפורים בכל זמן שהי' רוצה, מה שהי' אסור לשאר הכהנים הגדולים אחריו" עכ"ל"ק.

ממוצא פי קדשו אנו למדין, דלעת"ל לא תהיה הגבלת הזמן בעולם, ויהיה אפשרות לידבק עצמו בהארה מיוחדת של כל זמן בכל עת שירצה. וכענין שהוכיח מאהרן הכהן שיוכל ליכנס בכל עת אל הקודש פנימה, ולעשות בחינת עבודת יום הקדוש שבקדש הקדשים תמיד בכל עת.

והסבר ד"ק שהגבלת מקום וזמן שייך רק בגשמיות ולא ברוחניות כמובן.

ה

ישוב ענין יום השמיני והקרבת נדב ואביהוא

ומעתה נבוא אל המכוון בענין הקרבת הקטרת של נדב ואביהוא לפני ולפנים אשר לא ציוה ה'.

והיינו, כי בהיות המשכן מחדש כל העולמות וכל הבריאה כמבואר, ועל ידי הקמת המשכן נזדככה נשתפרה ונתחדשה איכות הבריאה כולה כנ"ל, חשבו הם שיוכלו כבר להמשיך בחידוש זה את החידוש הגדול של זמן דלעת"ל.

דהנה אף לעתיד לבוא תתחדש הבריאה כולה באור חדש שיאיר על ציון. ורמז לזה אנו מוצאים בדברי חז"ל במסכת שבת (דף ל ע"ב): "דיתב רבן גמליאל וקא דריש, עתידה אשה שתלד בכל יום שנאמר הרה ויולדת יחדיו וכו'. ותו יתיב רבן גמליאל וקא דריש עתידים אילנות שמוציאין פירות בכל יום שנאמר ונשא ענף ועשה פרי מה ענף בכל יום אף פרי בכל יום וכו'. ותו יתיב רבן גמליאל וקא דריש עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת שנאמר יהי פסת בר וכו'".

והרי, שתהיה איכות הבריאה שונה בתכלית ממה שאנו רגילים כיום, ויתחדש העולם כולו בהתחדשות עצומה, מכח שיזריח אור השכינה ב"ה בכל הבריאה כולה.

ומעין זו ההתחדשות היה ביום השמיני של הקמת המשכן, שנתחדש בו העולם ונתברך בברכה מיוחדת, אף מחוץ לגדר הרגיל בטבע העולם. ועל זה רומז "יום השמיני" שהקדמנו בו הרמז על היציאה מדרך הטבע הרגיל. כי מכח אותה ברכה נתחדש העולם כל כך אף ביציאה מן הטבע הרגיל. [וכעין שמצינו בברכתו של מקדש, ותשרנה הפרות שאמרו שירה (ע"ז דף כד ע"ב). שברכת המשכן הכיסה חיות עד כדי כך שאפילו בהמות יכלו לומר שירה].

ובזה המשיכו נדב ואביהוא באותו יום בהיר שנטל עשר עטרות, לעשותו יום המקווה של לעתיד לבוא, ולהעצים מדת ההתחדשות במדה הגדולה של לעתיד, כאשר תתפשט השראת השכינה בעולם כל כך, עד שיכירו ויידעו כל יושבי תבל עין בעין כי העולם מלא באלקותו יתברך בלבד ומבלעדיה אין עוד כלום.

ולכן נכנסו לפני ולפנים להקריב הקטורת, כזמן של לעתיד לבוא שיוכלו ליכנס בכל עת אל הקודש כנ"ל ולהקריב קטורת דיוהכ"פ כדברי זקני הקדוש הנ"ל. ואדרבה לעוצם גדולתם שהיו במדרגה רמה ונשגבה כל כך, זכו מכחו של משכן להגיע אל הבחינה הגדולה שתהיה לעתיד לבוא, והיה מאיר בהם האור חדש שיאיר על ציון לעתיד, שהרגישו כבר אז באור זה.

אך באמת לכל ישראל ולכל העולם עדיין לא היה עולם התיקון דלעתיד, כי לא הגיעו עדיין למדרגה זו ודוק. ולכן לא היה העת ראוי לעבודה כנ"ל, אף שנו"א הגיעו למדרגה הזאת.

ברם לא היתה עבודתם של נדב ואביהוא לריק ח"ו, כי - כמשנ"ת בדברנו לעיל יו"ד דהד"ב זי"ע, עי"ש באורך - מכח הקרבת קרבנם והקרבת עצמם על גבי המזבח, החדירו כח השפעתם בישראל "הנותרים", שיוכלו אף הם לקדש שמו ית' בעולם, ולהאיר בעולם אור אלקותו ית', להחיש ולמהר עת קץ שתתגלה השכינה באור יקרות דלעתיד.

וכמאמר הרבי הק' מלובלין זצוקללה"ה הרגיל בדברנו בכ"מ, שיותר קשה הוא לחיות על קידוש השם מלמות על קידוש השם. ומכח מיתתם לפני ה', נתנו הכח במשה ואהרן וישראל שיוכלו לחיות על קיה"ש, לקדש שמו יתברך בכל דבר ודבר ממעשנו וממעשה העולם.

וכמ"ש בסה"ק נוע"א שעבודת ישאל בגלות וחורבן ביהמ"ק מתוך יסורים והסתר פנים עולה כמו עבודת בני"ז בזמן ביהמ"ק ואולי יותר. וזה פעלו נו"א שהקריבו עצמם להתקרב בקטורת לקה"ק שלא בזמן הראוי, גרמו אף שלא בידיעתם שמגלגלין זכות עי"י זכאי שתוכל להיות עבודת בני"ז בגלות לא בזמן ביהמ"ק כמו בזמן ביהמ"ק אך שאין אנו מרגישים ורואים כמו שראו עבודת השי"ת בזמן המקדש ולכן יהי" שכר גדול ונורא בעבודת השי"ת בתוך בחינת ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא. ומה שיכולים בני"ז לעמוד בהסתר נורא וטומאת הסט"א הוא אך ורק בזכות הצדיקים שעבדו בכל דור להשי"ת בחייהם ובמותם במסי"נ להשי"ת לתוה"ק ועבור כלל ישראל.

ויה"ר שנוכל להביא על ידי זה לזמן שתמלא הארץ דעת את ה' כמים לים מכסים בביאת גואל צדק בב"א.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com